

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

JOHN SUNDBERG
Vastaava

HUUGO NYBERG
Toimitussihteeri
Johanneksentie 4, puh 81 54

N° 9 Syyskuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.
Hinta 15 markkaa koko vuodelta.

32:s vuosik. 1927

SAMUEL HEINICKE JA KUUROMYKÄT.

200 vuotismuistopäivän johdosta.

Kirj. tri *Paul Schumann* Leipzigitä.

Huhtik. 10 p:nä oli 200 vuotta kulunut Samuel Heinicken syntymästä. Saksan ja koko sivistyneen maailman kuurot ovat sen johdosta juhliä viettäneet ja suuren hyväntekijänsä muistoa kaikin tavoin kiitollisina kunnioittaneet.

Ennen S. Heinickeä ei ollut varsinaisia k.m. kouluja. Muutamat yksityiset opettajat olivat koettaneet opettaa joitakuita yksityisiä k. m. siellä täällä. Jokainen opettaja opetti omalla tavallaan. Ei tunnettu mitään yhteistä, sopivaa opetustapaa, kukin opettaja koetti itse keksiä keinoja, millä olisi jokin voinut kuuromykille opettaa.

S. Heinicke saattoi k.m. opetuksen yhteiskunnan omaksi asiaksi. Hän toimitti niin, että kaikille kuuromykille aukeni tie kouluopetukseen. Hän huomasi, että k.m. voi oppia koulussa ja hän vaati, että kansojen ja hallitsijain täytyy perustaa heille kouluja. Hän huomautti, että koulunkäymättömät kuuromykät ovat vain vaivaksi yhteiskunnassa. He eivät osaa tehdä työtä, eikä elättää itseään eivätkä maksa veroa, vaan kuntain pitää elättää heitä vaivashoidossa. Mutta koulunkäyneet kuuromykät voivat elättää itsensä, voivatpa maksaa veronsakin valtiolle.

Väsymättömällä innolla vakuutti ja selitti S. Heinicke tuota asiaa. Ja niin rupesivat hallitsijat ja vallanpitäjät ymmärtämään kuuromykkäin asemaa ja heidän koulunkäyntinsä tärkeyttä.

S. Heinicke ei itse ennättänyt opettaa monta kuuroa oppilasta. Hän koetti kyllä päästä kosketukseen Saksanmaan kaikkien kuuromykkien kanssa. Hän koetti m. m. kerätä suuren rahaston, jonka koroilla kaikkien Saksan k.m. koulu- ja hoitokustannukset maksettaisiin. Hän kirjoitteli siitä sanomalehtiin, hän levitteli keräyslistoja ja avunpyyntöjä kaikkialle. Mutta hän sai kokoon vain hyvin pienen rahasumman. Mutta hän ei väsynyt. Lopuksi sai hän *valtion* lupaamaan maksamaan köyhien k.m. koulumaksut. Perustettuaan koulun pyysi hän, että valtio rakentaisi sille oman talon. Valtio ei suostu-

nut. Hän koetti kasvattaa sopivia kuuromykkäin opettajia. Mutta kun asia oli vielä tuntematon siihen aikaan, niin ei hän löytänyt siihen tehtävään sopivia henkilöitä. Eikä valtio suotunut kannattamaan k.m. opettajaseminaarien perustamista. S. Heinickellä oli siis paljon vastuksia, paljon voittamattomia esteitä alkaessaan uudistyötään kuuromykkäin opetuslalla. Hän ei itse saanut nähdä toiveittensa toteutuvan. Mutta myöhemmin, aikojen kuluessa ovat kaikki hänen ehdotuksensa ja suunnitelmansa huomattu hyväiksi ja toteutettu.

S. Heinicke on keksinyt myös uuden ja hyödyllisen kuuromykkäin opetusmetoodin eli miten kuuromykkiä on opetettava.

Hän huomasi että *puheopetus* on paras. Mutta sen rinnalla opetti hän paljon kirjoittamalla eikä hyljännyt kokonaan viittomistakaan. Hän opetti oppilaitaan puhumaan. Ensialkeista asteittain kehitti hän heidän puhettaan. Havainnon avulla antoi hän oppilaille tietoja ja ohjasi heitä suullisella puheella ilmaisemaan ajatuksiaan, tarpeitaan ja huomioitaan. Hän antoi heille kielitaidon.

S. Heinicke julkaisi puhe-opetustapaansa valaisevia kirjoja useampiakin ja puolusti sitä ranskalaista viittomaopetustapaa vastaan.

Rankalainen pappi *de l'Épée* tahtoi opettaa kuuromykille vain viittomakielen. Mutta Heinicke tahtoi saattaa kuuromykät samalle tasolle kuulevien kanssa ja heidän yhteyteensä puhekielen avulla. Aluksi näytti Heinicken opetusmenetelmä epäonnistuvan ja sitä moitittiin kovasti. Sanottiin, ettei kuuromykille ole hyötyä puheopetuksesta. Mutta myöhemmin on huomattu, että Heinicke oli osannut oikeaan; hänen opetusmenetelmänsä oli paras. Hänen opetustapansa on otettu käytäntöön kuurojenkouluissa koko maailmassa. Ranskalainen viittomaopetus on yleensä syrjäytetty. Kuurojenkoulut kulkevat yleisesti siihen suuntaan, minkä Heinicke aikoinaan osoitti.

Hän vaati opetusta kaikille kuuroille. Mutta kuitenkin on Saksassakin vielä joukko koulunkäymättömiä kuuromykkiä. Ja toisissa sivistysmaissa lienee heitä vielä enemmän.

Heinicke vaati, että kuurojen pitää saada käydä koulua yhtä kauvan kuin kuulevankin ja että heille pitää opettaa samoja aineita kuin kuulevillekin. Kuitenkaan ei kuurojen kouluaika vielä kaikkialla ole yhtä pitkä kuin kuulevain. Eikä vielä ole heille perustettu kaikkia samanlaisia kouluja kuin kuuleville. Ei ole vielä jatkokouluja, ammattikouluja, käsityökouluja, korkeakouluja kuuroille.

S. Heinicke koetti poistaa väärinkäsitystä, ennakkoluuloja ja vääriä tietoja, joita kuulevilla ihmisillä on kuuromykistä. Kuulevat luulevat usein kuuromykkiä heikkomielisiksi, joita pitäisi panna hoitolaitoksiin. Kuuroina syntyneitä luullaan myös heikkolahjaisiksi ja kykenemättömiksi tervettä ihmis-sukua jatkamaan niin, että ehdotetaan heitä tehtäväksi leikkauksen avulla hedelmättömiksi j. n. e. Ei ole siis vielä kaikki ne ennakkoluulot loppuneet, joita S. Heinicke koetti poistaa. Hänen alkamaansa työtä ja taistelua kuuromykkäin kohottamiseksi siis vielä yhä tarvitaan. Sitä on meidän jatkettava.

Mutta S. Heinicken muiston juhliminen muistuttaa kuuromykkiä myös tärkeistä velvollisuuksista. Suurin osa heistä on puhekoulun käyneitä. He ovat oppineet puhumaan ja puhekielen mukaan ajattelemaan. Heidän velvollisuutensa on käyttää puhekieltä ja siinä yhä kehittyä. Puhumisen taitoa ei saa unohtaa, vaan kuurojen on omassakin piirissään vain yhä puhuttava eikä puhettua unhotettava.

S. Heinicke tahtoi kasvattaa kuuroja hyödyllisiksi ja käyttökelpoisiksi työntekijöiksi yhteiskunnassa, niin että he omalla työllään voisivat henkensä elättää kuten kuulevatkin. Sentähden pitää yhteiskunnan antaa kuuroille vapaus päästä työhön kuulevien rinnalla. Yhteiskunta ei saa lailla tahi muilla määräyksillä estää heitä pääsemästä tehtäisiin y. m. työpaikkoihin sentähden että he eivät kuule. He voivat kyllä tehtaissa ja koneitten ääressä välttää hengenvaaroja yleensä yhtä hyvin kuin kuulevatkin. Heillä on tarkka silmä näkemään ja erittäin herkkä tuntoaisti tuntemaan vaaran läheisyyden.

Eikä teollisuuden ja tehtaitten palveluksessa oleville kuuromykille tapahdu tapaturmia suhteellisesti enemmän kuin kuulevillekaan.

Mutta kuuromykkäin velvollisuus on myös ymmärtää työntekemisen, ahkeruuden ja itsensä elättämisen tarkeys. Useimmat sen ymmärtävätkin. He ovat ahkerat työssään, täsmälliset ja säännölliset siinä ammatissa mihin ovat päässeet. Mutta on heidän joukossaan laiskoja kulkureitakin, jotka mieluummin kävelevät ja ovat joutilaina kuin tekevät työtä. Mutta yleisö huomaa pikemmin nämä kuljeksivat kerjäläiskuuromykkät, kuin siivot ja ahkerat työläiset. Ja usein arvostellaan kuuromykkiä noitten huonojen, laiskojen mukaan. Sanotaan: kaikki kuuromykkät ovat samanlaiset! Noita huonoja aineksia vastaan on kuuromykkäin noustava. Heidän on eroitettava

kuurojen piireistä laiskat, petolliset kulkurit, jotka häpäisevät kuurojen maineen. Sellaiset on suljettava kunnalliskoteihin etteivät liiku ihmisten keskuudessa levittämässä huonoa käsitystä kuuroista.

S. Heinicke kasvatti kuuromykkät ihmisarvoon. Se velvoittaa kuuromykkiä. Heinicken muistoa voivat he parhaiten kunnioittaa koettamalla ihmisarvoaan oikein käyttäen. Ihmisarvo on heille annettu. Säilyttäköt he sen!

TIETOJA KUUROMYKKÄINLIITON HAARAOSASTOJEN TOIMINNASTA v. 1926.

Salon k.m. yhdistykseen kuului viime vuonna 20 jäsentä. Kokouksia pidettiin 6, juhlia 1. Esitelmää on pidetty 12. Työtä on haitannut kokoushuoneen puute. Tuloja 1,648 mk. 94 p., menoja 1,122 mk. 55 p., säästöä 627 mk. 36 p. Yhdistyksen puheenjohtajana toimii *Kaarlo Hakala*, varapuheenjoht. nti *Maiju Nieminen*, joka myös on yhdistyksen sihteeri. Rahastonhoitajana on rva *Impi Hakala*.

Turun k.m. yhdistyksessä oli viime vuonna 64 jäsentä. Vuoden kuluessa toimeenpantiin 43 kokousta, 7 iltamaa, 7 juhlaa, 2 hengellistä iltamaa. On pidetty 84 esitelmää ja puhetta. Voimisteluseurassa on 47 jäsentä, raittiusosastossa 58. Kirjastossa on 260 kirjaa. Lahjana saatu 3,000 mk. Yhdistyksen tulot 11,042 mk. 68 p., menot 13,222 mk. 58 p., säästö seuraavaksi vuodeksi 22,327 mk. 35 p. Yhdistyksen puheenjohtajan toimii opettaja *J. K. Palomaa*, varapuheenjohtajana, sihteerinä ja rahastonhoitajana hra *E. Savisaari*. „Lesken ropo“ rahastossa on 754 mk. 80 p.

Porin k.m. yhdistyksessä oli jäseniä 31. Kokouksia pidettiin 7, hengellisiä kokouksia 3. Lahjaksi on saatu 171 mk. 95 p. Tuloja oli yhdistyksellä 2,467 mk. 80 p., menoja 641 mk. 35 p. ja säästö seuraavaksi vuodeksi 1,998 mk. 40 p. Yhdistyksen puheenjohtajana toimii neiti *Ina Nordlund*, varapuheenjohtajana rva *Sandra Ekblom*, sihteerinä rva *Helga Hurttila* ja rahastonhoitajana hra *Anselm Heiniluoma*.

Kotkan k.m. yhdistyksessä oli 29 jäsentä. Kokouksia on pidetty 3, juhlia 1, esitelmää 1. Tuloja oli 1,299 mk. 91 p., menoja 917 mk. 75 p., säästö 375 mk. 16 p. Puheenjohtajana oli alkuvuoden hra *Oskari Liikkanen*, loppuvuoden hra *Otto Heiskanen*, varapuheenjohtaja. Sihteerinä oli alkuvuoden hra *Einari Lehtinen*, loppuvuoden *Otto Heiskanen*. Rahastonhoitajana oli *Osk. Liikkanen* ja *Salomo Kakko*.

Hämeenlinnan k.m. yhdistyksen jäsenluku oli 20. Kokouksia 11, juhlia 3, puheita ja esitelmää 14, hengellisiä kokouksia 1, jossa 3 puhetta. Apuraha saatu 600 mk. Tuloja oli yhdistyksellä 2,553 mk. 90 p., menoja 2,043 mk. 25 p., säästöä 510

mk. 65 p. Puheenjohtajana oli hra *Hannes Ylén*, joka myös oli rahastonhoitajana, varapuh. joht. hra *Vihtori Launio*, sihteerinä rva *Ida Ylén*.

Pietarsaaren k.m. yhdistyksellä oli kokouksia syys- ja talvikautena 2 kertaa kuussa nim. kuukauden 1:nä ja 3:nä sunnuntaina. Käsityöiltoja pidettiin perjantaisin. Kokouksissa on aina pidetty aluksi lyhyt hartaushetki, sen jälkeen on ollut puheita ja keskustelua sekä tarjoilua ja kertomuksia. Kesällä tehtiin kaksi huvimatkaa Turnholmaan. Liiton asiamies hra *Sundberg* palatessaan Lapinmatkaltaan kävi haaraosastossa esitelmöimässä. Yhdistyksen puheenjohtajana on koulun johtaja *P. Stade*, varap. *Uno Björn*, sihteerinä ja rahastonhoitajana toimii rouva *Ester Stade*. Tuloja oli 2,898 mk., menoja 1,776 mk. 15 p., säästöä 1,121 mk. 85 p. Jäseniä yhdistyksessä oli 21.

Viipurin haaraosastossa oli jäseniä 31. Kokouksia on ahkeraan pidetty sunnuntaisin keskusmaksakoululla. Iltamia on pidetty 5. Hengellisiä iltamia 5, joissa 5 puhetta. Ompeluseurassa oli 26 jäsentä. Kirjastossa on 187 kirjaa. Yhdistyksellä oli tuloja 3,800:82, menoja 2,007:40, säästö 1,773:42. Puheenj.: *Helmi Kaski*, varapuheenj. *Arvi Tolpo*, sihteeri *Elviira Ampuja*, rahastonhoitaja *Aleks Puolakka*.

Kuopion haaraosastossa oli 24 jäsentä. Kokouksia joka toinen sunnuntai. Juhlia 3. Hengell. iltamia 3. Ompeluseurassa 12 jäsentä. Kirjastossa 250 kirjaa. Tuloja 4,618:75; menoja 1,453:35; säästö 3,165:44. Puheenjohtaja *Anni Jokelainen*, varapuheenj. *Antti Jokelainen*, sihteeri *Stiina Ahonen*, rahastonhoit. *Maria Taskinen*. Leskenroppo rahastossa 293:33.

Alavuden haaraosastossa 23 jäsentä. Kokouksia pidettiin 2 joissa 4 esitelmää. Yhdistyksen työ on vasta alulla. Tuloja 150:50, menoja 33:—, säästöä 125:50. Puheenj. ja sihteeri *Matti Savisaari*, varap. ja rahastonhoit. *Ilmari Kivistö*.

Riihimäen k.m. yhdistyksessä oli 29 jäsentä. Kokouksia on pidetty 4, iltamia 2, juhlia 1 esitelmää 4. Hengellisiä tilaisuuksia pari. Kirjastossa on 38 kirjaa. Tuloja 2,059:67, menoja 1,539:—, säästö 2,190:47. Puheenj. ja rahastonhoit. *Lauri Vainola*, varap.j. *Otto Heino*, sihteeri *Hilja Kuusela*.

Porvoon haaraosastossa oli 20 jäsentä. Tuloja oli 439 mk., menoja 221 mk 50 p. säästö 1,054 mk. 43 p. Kokouksia on pidetty joka toinen sunnuntai. Malmin 100-vuotisjuhla pidettiin ja myöskin juhliittiin lokak. 1 p:nä sen johdosta, että silloin oli 80 v. kulunut siitä kun maamme ensimmäinen k.m. koulu siellä avattiin. „Vanhain päivä“ vietettiin ja hengellisiä kokouksia k.m. matkapapin vieraillessa. Puheenjohtajana on neiti *Ellen Carlsstedt*, varapuh.j. hra *Axel Nyman*, rahastonhoit. hra *S. Lindholm*, sihteeri nti *A. Vesterlund*. kirjastonhoitaja *V. Behm*.

Jyväskylän haaraosastossa oli 44 jäsentä. Ompeluseura toimii. Iltamia 4. Huviretkiä 2. Esitelmää 16. Kirjastossa 106 kirjaa. Tuloja 1,501 mk. 74 p.

menoja 236 mk. 40 p. säästö 5,118 mk. 81 p. „Lesken ropo“ rahastossa 56 mk. 68 p. Puheenjohtaja: neiti *Maria Kahelin*, varap.j. *Jalmari Koskinen*, sihteeri *Alma Sulka*, rahastonhoitaja *Hilja Parviainen*.

Kiikan ja ympäristön „Heffata“ yhdistyksessä oli 35 jäsentä. Kokouksia on pidetty 12, juhlia 2, esitelmää ja puheita 48. Ompeluseurassa on 20 jäsentä. Tuloja oli 5,435 mk. 31 p., säästöä 4,268 mk. 51 p. Puheenjohtaja: kuvanveistäjä *J. F. Talvia*, varapuh. maanvilj. *Vilho Ritala*, sihteeri nti *Hilda Sandell* ja rouva *Elsa Ritala*, rahastonhoit. hra *Vilho Kallio*.

Tampereen haaraosastossa oli 51 jäsentä. Kokouksia on pidetty 14, iltamia 2, juhlia 3, hengellisiä tilaisuuksia 4. Miesten urheiluseurassa on 14 jäsentä, naisten 24. Lahjoina on yhdistys saanut 2,300 mk. Tulot 6,802 mk. 5 p., menot 7,649 mk. 95 p., säästö 4,769 mk. 98 p. Lesken roppo rahastossa 890 mk. 33 p. Puheenjoht.: neiti *Siiri Talvia*, joka myös on rahastonhoitaja. Varapuheenj. on *Martti Mikkolainen*, sihteeri *Fanny Granfors*.

Lappeenrannan haaraosastossa oli 40 jäsentä. Kokouksia on pidetty joka kolmas viikko, iltamia ja juhlia 4. Tulot olivat 276 mk 50 p., menot 436 mk 75 p. Puheenjohtaja rouva *Mandi Tiili*, varapuheenjohtaja ja sihteeri rouva *Aliina Häkkinen*, rahastonhoitaja hra *Juho Ripanen*.

KUUROMYKKIEN AVIOLIITTOA KOSKEVAN LAKIEHDOTUKSEN JOHDOSTA VIELÄ PARI SANAA.

Se peruste, jolle kuuromykkiä koskeva avioliittokielto nojautuu on vain otaksunnan varassa. Sillä kaikista kuuromykkäin syntyneistä ei voida varmasti sanoa, ovatko he perinnöllisesti vaiko ulkokohtaisten syitten aiheuttamista seikoista kuuromykkiä. Hyvin usein tapahtuu, että äiti, joka kantaa kehittyvää olentoa saa kokea ankaroita iskuja.

Minun tiedossani on yksi esimerkki. Eräs aviomies kuulevien piirissä jatkuvasti rikkoi perhe-elämän onnen lakeja vastaan. Eräs kerta vaimon mieli kuohahti yli äärien, että vihastumista kesti kauvan sen jälkeen. Ei hän sitte yhtään puhunutkaan miehelleen. Silloin hän kantoi pientä olentoa, joka sittemmin syntyi kuuromykkänä.

Toisena syynä kuuromykkyyteen on alkoholi. Siitäkin on minulla yksi tapaus tiedossa. Nuori mies alkoi juoda varhain. Keski-ikää lähennellessä yltyi juomahimo kohtuuttomuuksiin. Kaiken päälle hän meni naimisiin naisen kanssa, jonka isä myöskin oli alkoholisti, vaikkakin vähemässä määrässä. Nuori rouva oli perinyt heikon veren. Tälle parille syntyi ensimmäiseksi kuuromykkä lapsi. Tästä näkee miten paljon kuulevat vanhemmat rikkovat nousevaa polvea vastaan. Useimmiten nämä kuuromykkäläpset kehittyvät nor-

TOIMITTAJA KESÄLAITUMELLA.

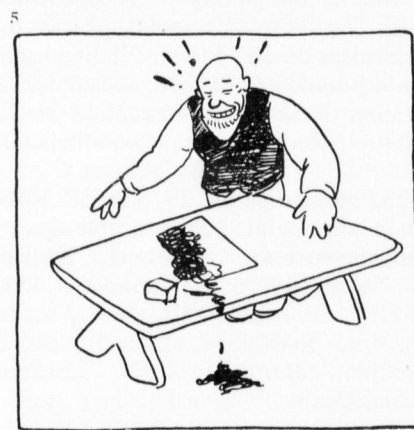
1 Kuumana mätäkuun päivänä istui lehtemme toimittaja kesäkodissaan pöytänsä ääressä vinttikamariissaan aikoen kirjoittaa lehteen hyvän ja pitkän kirjoituksen.

2 Mutta vaikeata on kuumana, kesäisenä päivänä saada kiinni ajatuksia.

3 „Mitä minä kirjoittaisin?“ mietti hän hermostuneena. „En saa mitään paperille!“

4 Kiukuissaan iski hän nyrkkinsä pöytään, niin että mustepullo kaatui.

5 Silloin keksi hän uuden ajatuksen: „jätän koko lehden aputoimittajan täytettäväksi ja lähden ulkomaille hakemaan uusia aiheita.“ — Ja niin hän läksi.

maalisesti, kun saavat tarvittavan opin. Vika on heillä vain se, etteivät kuule ja muutamissa tapauksissa jäänevät mykiksikin, mutta kättensä työllä he menevät kyllä läpi elämän, kun vain yhteiskunta antaa heille työtä. Parempiosaisilla on vielä monta ennakkoluuloa kuuromyikkiin nähden. Puuttuu paljon hyvää tahtoa muun muassa työnantajilta. On väärin tehdä kuuromykät oikeudettomiksi avioliiton rikasisältöiseen elämään sen perusteella, että he ovat syntyneet kuuromykinä, vaikka olisivatkin muuten normaaliset. Myönnän kyllä, että on kuuromykyttä perinnöllisesti, mutta heitä on pieni prosentti, eikä sen takia ole syytä laatia avioliittokieltoa.

Jos nyt kansan kuntoisuutta tahdotaan kohottaa lakikirjan tietäkin, niin on otettava huomioon juopot ja muut rikoksen harjoittajat. Sana „kuuromyky“ olisi pyyhittävä pois lakipykälästä.

Kehitysijällä kuuromykyksi tulevien lukua voitaisiin myös vähentää, jos pikainen maksuton lää-

kärin apu yhteiskunnan puolelta toimitetaan Suomen köyhille kodeille. Köyhät vanhemmat usein eivät kutsu lääkäriä auttamaan pientä potilasta, kun varaa ei ole. Vasta sitte kun kuurous jo on tullut lähdetään lääkäriille, mutta silloin se on jo myöhäistä. Niin kävi tämänkin kirjoittajalle. Kun kansan terveydenhoito saadaan oikealle tolalle, niin tulevat kuuromykytkin vähenemään.

On kuulunut myös ääniä hedelmäaiheen poistamisen puolesta. Olemukseltaan terve kuuromyky ei saa joutua sterilisoimisen alaiseksi. Muutenhan saamme lisää välinpitämättömiä, aatteisiin innostumattomia, veltoja olentoja. Joutuisimme ymmärtämättömien kuulevien pilkan alaiseksi ja se loukkaa meitä jos toimenpide yksin meihin keskitetään. Siis on hyvä, että sana „kuuromyky“ poistetaan lakiehdotuksesta. Lain alaisiksi tulkoivat yleensä kaikki, jotka ovat epänormaaliset, olivat he kuuromykyä tai kuulevia.

Ida Viljavuo-Mouton.

URHEILUOSASTO

TOIMITTAJA R. PITKÄNEN

MONIOTTELUT.

Tällä kertaa ajatellessamme sopivinta kirjoituksen aiheita lehtemme urheiluosastoon, tulimme ajatelleeksi moniottelijain kehittämistä urheilijoistamme, ettei meidän maamme edustajistoa pohjoismaisissa kuurom. urheilukisoissa y.m. tarvitseisi valita yksinomaan lajinsa huippumiehistä, vaan saisimme joukkoon sellaisia, jotka useamassa kuin yhdessä urheilulajissa kykenisivät „pääsemään palkinnoille“ ja siten lisäämään yhteistä pistemääräämme. Kuten viimeisessä kilpailukatsauksessamme mainittiin, onkin moniottelijain kehittämistä varten liitosseura perustettu erityinen „Sulo Vuokon muistokiertopalkinto“, jonka saa vuodeksi haltuunsa se seura, jonka kolme parasta edustajaa saavuttaa suurimman pistemäärän. Kuinka suuresti juuri hyvät moniottelijat vaikuttavat seuransa voittoon, näkyy esim. Hämeenlinnan K.-U:n edustajien sijoittumisesta:

	100 m	Kuula	Keihäs	Kiekko	pit.h.	Kork.h.	Seiv.h.	
Kurjatkin	2	4	1	4	2	4	1	= 18 pist.
Valtonen	—	—	—	—	1	1	2	= 4 „
Hämäläinen	—	—	—	2	—	—	—	= 2 „
								24 pist.
								4 × 100 m viesti 2 „
								Yht. 26 pist.

Edellämainittu seura voitti ylivoimaisesti kiertopalkinnon ensimmäisen kerran haltuunsa ja saanee sitä kauankin pitää, elleivät muut seurat saa kehitetyksi kykymiehistään hyviä moniottelijoita. Tässä, kuten kaikessa muussakin urheilussa, tarjoaa Jaakko J. Mikkolan erinomainen „Rata- ja kenttärheilun käsikirja“ urheilijoille itselleen ja heidän valmentajilleen päteviä neuvoja. Lainaamme siitä seuraavaa:

Viisiottelu. Viisiottelun ohjelmaan kuuluvat *pituu-shyppy, keihäänheitto, 200 m juoksu, kiekonheitto* ja *1500 m juoksu*, jotka suoritetaan edellämainitussa järjestyksessä. Jokaisella hyvällä pituushyppääjällä, joka kykenee juoksemaan 1500 m kohtalaisen hyvin, noin 4,40—4,50, on mahdollisuus kehittyä hyväksi 5-ottelijaksi. Hyvällä pituushyppääjällä on riittävästi nopeutta 200 m varten ja on hän riittävän voimakas saavuttaakseen kiekossa ja keihäessä kunnolliset tulokset, s.o. 35 ja 55 m.

Harjoitus ei sanottavasti poikkea pituushyppyn harjoituksesta. Viisiottelijoiden on talvella harjoiteltava kuten pikajuoksijoiden, samoin kevätharjoituksissa. Kevätharjoituksiin on kuitenkin lisättävä kävelyharjoitukset, jolloin kävellään 3 kertaa viikossa 2½—3½ km. Kävelyharjoituksissa on muistettava väliin koikkelehtia. Murtomaata juostaan pikajuoksijointen tapaan, siis 3—4 kertaa viikossa koikkelehtimalla 800—1000 m.

Varsinaisessa rataharjoituksessa seurataan pääasiassa pituushyppyn harjoitusohjeita. Heittoharjoituksia on hienon lujennettava, varsinkin kiekon. Kerran kolmessa viikossa on juostava *kevyesti* 1000 m.

Harjoituskautena on viisiottelijan kilpailtava pikajuoksu-

matkoilla, pituushyppystä, kiekonheitossa usein, keihäänheitossa harvemmin.

Kymmenottelu. Kymmenottelussa ovat ytimenä juokset ja heitot. Näihin molempiin on siis ensin kiinnitettävä huomio ryhdyttäessä harjoittelemaan silmälläpitäen kymmenottelua. Jos hyvien juoksutulosten ohella kyetään saavuttamaan tyydyttävät tulokset heitoissa, niin silloin on myöskin hyvin suuret mahdollisuudet hypyissä. Tätä ei kuitenkaan ole käsitettävä niin, että aloittaja ilman muuta kävisi käsiksi kymmenotteluun saadessaan jonkun juoksutuloksen ohella mielestään tyydyttävän heittotuloksen esim. kiekossa tai kuulassa, vaan on se käsitettävä siten, että hyvällä 100 ja 400 m juoksijalla, joka omaa tyydyttävän tyylin aitaajuoksussa ja kykenee kuulassa ja sen lisäksi kiekossa tai keihäessä kohtalaiseen tulokseen, on myöskin suuret kehittymismahdollisuudet hypyissä.

Harjoitus. Kymmenottelijan tulee talvella harjoitella kuten pikajuoksijan. Sen lisäksi on tuumittava heittojen ja hypyjen suoritus- ja harjoitus- ja hypättävä kevyesti joka toisessa harjoituksessa, samoin hypättävä seivästä seiväshyppöohjeiden ohella sivulla 62 mainittua apuharjoitusta käyttäen. Kuulaa voidaan myöskin työntää voimistelusalissa, käyttämällä vahvalla kumikerroksella päällystettyä kuulaa. Aidan ylimenoharjoituksia pidetään.

Kevätharjoituksissa seurataan 400 m erikoismiesten ohjelmaa ja sen lisäksi harjoitellaan aitaajuksua kahta aita käyttäen, kuulantyöntöä, kiekkoa, keihästä (ulkona), korkeushyppyä (kevyesti) ja seiväshyppyä (matalalta hypähten), tietenkään ei näitä kaikkia voida joka kerralla harjoitella, vaan jaetaan ne sopivasti eri harjoituskerroille. Kaikki harjoitukset suoritetaan verrattain kevyesti tyyliä silmälläpitäen, ainoastaan kuulantyönnössä yritetään sopivien väliajojen lujemmin. Kävelyharjoitukset ovat samat kuin viisiottelijoidenkin. Murtomaata juostaan viisiottelijoiden matkassa ja sen lisäksi harjoitellaan kevyesti heittoja.

Rataharjoitusten alussa (3—4 viikon aikana) kiinnitetään ensin huomio aitojen ylimenoon, 400 m juoksuun sekä heittoihin. Sen jälkeen ryhdytään harjoittelemaan pikajuoksuja, kaksi kertaa viikossa harjoitellaan hypyitä, heitot ovat joka harjoituksessa välipaloina. Noin puolitoista kuukautta ennen kilpailuja suoritetaan kilpailukoe: *100 m, pituushyppy, kuulantyöntö, korkeushyppy* ja *1000 m juoksu*. Neljä viikkoa ennen kilpailua suoritetaan raskaampi koe: *110 m aitaajuus, kiekonheitto, seiväshyppy* ja *400 m juoksu*.

Harjoituskautena on kilpailtava kaikissa kymmenottelun aineissa, ei kuitenkaan 1500 m:llä.

Edellä lainaamastamme kappaleesta kylläkään ei käy selville kaikki opiksi tarvittavat seikat, mutta tarkoituksemme olikin, paitsi huomion herättäminen moniottelijain harjoittamiseen, tavallansa myöskin *reklaamerata* yllämainittua jokaiselle urheilijalle tarpeellista kirjaa. Se maksaa ainoastaan 18 mk. nid. ja 24 mk. sid. ja tulisi löytyä jokaisen pöydällä ahkerasti käytettynä.

TIEDONANTOJA.

— **4 × 100 m viestinjuoksu** kuuromykykoulujen oppilaille pyydetään arv. Voimistelunopettajia järjestämään tänä syksynä kouluissaan syyskuun 15—20 päivän välisenä aikana ja tulokset siitä lähettämään viikon kuluessa kilpailujen määrääjän päättymisestä os.: Hra Eino Karilas, H:ki, Linnankatu 5.

— **Hämeenlinnan Kuuromyky-Urheilijain** jäsen-täydennys 5-ottelu (100 m juoksu, kuulantyöntö, keihäänheitto, pituus- ja korkeushyppy) sekä naisten 100 m juoksu alkaa syyskuun 11 p:nä klo 9 ap. Hämeenlinnassa. Toivottavasti kaikki jäsenet saapuvat ottamaan osaa. Kilpailu alkaa täsmälleen.

KIRJE KESÄLOMALTANI.

Minäkin sain kesäloman muutamiksi viikoiksi. Matkustin pois kaupungin pölystä ja rauhattomasta hälinästä maalle hiljaisen luonnon helmaan. Tuttavani, ystävällinen talonisäntä ja emäntä ottivat minut luokseen asumaan taas, kuten ennenkin. Tässä talossa minä ennen pienenä poikana olin elätetty. Heti maalle päästyäni riisuin kauluksen kaulastani, kaupunkilaisvaatteet päältäni ja kengät jaloistani. Minä pukeuduin ilmaviin, keveisiin kesävaatteisiin. Miten onnellinen olin taas yksin kävellessäni

Ruiskuhilaita.

paljain jaloin metsässä kun aurinko paistoi ja kukat kukkivat. Hauskasti on kulunut aika. Aluksi makasin joka päivä kuumalla kalliolla aurinkokylpyä ottamassa. Mutta muurahaiset pistelivät minua ja kivenkolosta katseli vihainen käärme. Silloin minä ostin verkkokiikkun, etsin aurinkoisen, tyynen paikan, sidoin verkkokiikkuni puihin kiinni ja nyt minä makasin siinä 2 tuntia päivässä aurinkokylpyä ottamassa. Luen siinä sanomalehteä ja katselen miten valkoiset pilvet uivat taivaan sinessä. Sitten minä juoksen kiikusta järveen uimaan. Miten lämminä onkaan vesi tänä kuumana kesänä! Elkkä luulko, että olen aina laiskana täällä. Heinänteossa olen ollut niityllä ja ruista olen leikannut pellolla elokuussa. Kuvassa olevaan latoon olen kantanut heinää, niin että selkää kirvelee. Ja nuo toisessa kuvassa olevat kuhilaat olen leikannut itse omin käsin. Kässissäni on monta kipeää rakkoa vieläkin. On ollut ihanaa työn jälkeen mennä illalla saunaan ja kylpeä tuoreella koivuvihdalla. Mutta ai, ai, kuinka selkää kirvelee saunassa kun aurinko on polttanut ihoni ja nahkani rakkuloille! Ja usein olemme illalla isännän kanssa laskeneet verkot ja soutaneet uistinta järvellä. Emme saa paljon kaloja. Pieniä särkiä ja monta kiiskiä vain. Kaikki

Heinä lato.

suuret lahnat ja hauit putoavat pois verkosta ennenkuin saan ne veneeseen. Joskus käskää emäntä minun hakemaan lehmä illalla. Siitä minä en tykkää. En löydä pian lehmä kun en kuule lehmäkellon ääntä. Lypettäessä lehmät potkivat paljon illalla kun itikat ja paarmat purevat niitä. Kerran potkasi lehmä piika-Hildan maitokiuluineen maahan. Sitten minä pidin lehmän sarvista kiinni.

Meidän isäntä vei lehmän Lahden karjanäyttelyyn. Hän sai palkinnon kun lehmä oli hyvälypsyinen ja kaunis. Isäntä tuli ylpeänä kotiin näyttelystä ja lehmäkin näytti kovin mahtavalta. Minä en viitsinyt mennä Lahden näyttelyyn kun siellä oli ainoastaan sikoja, härkiä, lehmä, lampaita y.m. kotieläimiä. Isäntä tahtoi minua sinne. Mutta minä sanoin, että minä tykkään enemmän auto- ja eläimistä ja elävistä kuvista! Isäntä pilkkasi minua ja sanoi, että minä olen hieno herra!

Yhtenä päivänä isäntä sanoi, että nyt tulee vaalit, eduskuntavaalit. »Vai niin», sanoin minä. »Onko sinulla vaaliote?» kysyi isäntä. »Mikä vaaliote on», kysyin minä, »ei minulla ole otetta.» Isäntä vähän suuttui ja sanoi, että minä olen huono kansalainen. Sitten hän kirjoitti kaupunkiin ja hankki minulle vaaliotte. Vaalipäivänä isäntä kutsui auton ja koki siihen koko perheväkensä men-

näkseen äänestämään. Isäntä käski minuakin autoon. Minä menin ja niin mentiin kaikki kirkonkylän kansakoululle äänestämään. Mutta minä pelkäsin enkä uskaltanut mennä vaalihuoneeseen. Minä en osaa vetää punaista viivaa, luulin, kun minulla oli vaaliote. Minä aioin mennä piiloon. Mutta isäntä tuli toisen miehen kanssa, ottivat minut kiinni molemmista käsivarsista ja veivät väkisin äänestysuhuoneeseen, missä vaaliurna oli. Minä pelkäsin. Herra antoi minulle vaalilipun ja minä menin sen kanssa vaalisuojustimen taa. Kaikki pyöri minun silmissäni ja minä vedin punaisen viivan yhteen paikkaan, niin että kynä meni poikki. Sitten minä katsoin tarkemmin ja huomasin että punainen viivani oli *kommunistien* listalla! Minä säikähdin, sillä en minä

tahtonut kommunistia eduskuntaan kun ihmiset sanovat niitten hommaavan uutta kapinaa. Minä revin listan rikki, pyysin, että vaalineuvoja terottaisi uudestaan punaisen kynän. Minä sain uuden vaalilistan. Ja sitten minä vedin uuden viivan, mutta en sano ketä minä äänestin. Isäntä sanoi, että vaali on salainen, siitä ei saa puhua. — Tänä kesänä on ollut kovin kuuma. Olen hikoillut ja laihtunut. Emäntä pelkää tulipaloo. Ja hän ajaa minut tuvan katolle täyden vesiämpärin kanssa joka kerran kun tuvan uunissa on tulta, ettei kipunat syyttäisi kattoa tuleen.

Eräänä iltana meillä oli hauskaa. Maantieltä tuli meidän portille joukko nuoria poikia ja eräs vanhempi mies, jolla oli Saksan lippu kepin nenässä, ja joka näytti olevan poikien johtaja. Heitä oli 12. He olivat lyhyissä housuissa ja hyvin keveissä vaatteissa. Heillä oli raskaat ja suuret kantamukset tavaraa selässä. He olivat päivän polttamat ja punaiset kuin kuparikastrulli. He eivät osanneet puhua Suomea sillä he olivat matkustavia koulupoikia Berlinistä Saksasta. Minä puhuin heille *kuuromyökkäin viittomakieltä!* He nauroivat ja ymmärsivät. Olin pahoillani kun en osaa monia kieliä niinkuin Eelin Raitio ja eräät toiset viisaat kuuromykkäät kirjailijat. He olivat matkustelleet 2 viikkoa Suomessa jalkasin, junalla ja laivalla. He menivät nyt Turkuun ja sieltä takaisin Saksaan kun koulu alkaa siellä elok. 9 p.vä. He heittivät reput selästään ja rupe- sivat laittamaan telttoja, sillä he tahtoivat jäädä taloon yöksi. He eivät halunneet nukkua huoneissa, vaan omissa kangastelloissaan niinkuin sotamiehet. Pian oli 3 telttaa pystyssä. Teetä keitettiin padassa

Isäntä palaa Lahden näyttelystä.

tuvan hellalla. Emäntä ihmetteli ja sääli heitä sekä antoi heille suuren, suomalaisen hapanleivän, vesirinkeliä, voita ja maitoa. He olivat nälkäiset ja väsyneet ja söivät mielellään paljon. He olivat kiertäneet maattamme ja tutustuivat maisemiin, kansanelämään y.m. Viime kesänä olivat he kulkeneet Ruotsissa ja sitä ennen Norjassa, nämä samat po-

jat ja heidän ohjaajansa. Reippaita poikia! Sellainen matkustaminen ei maksa paljon ja siinä oppii tuntemaan maailmaa. Minä luulen, että nuo pojat vievät hauskan muiston kotimaahansa siitkin yöstä, minkä meidän talon pihalla telttoissaan viettivät, sillä isäntä ja emäntä olivat ystävälliset heille ja minä puhuin heille viittomakieltä! Aamulla he nousivat ylös jo aikaisin, keittivät suklaata itse omalla

Vaaliurnalle!

padallaan tuvassa, kävivät uimassa, pauskasivat reput selkäänsä, kiittivät hyvin kohteliaasti ja läksivät marssimaan Tampereen kautta Turkuun.

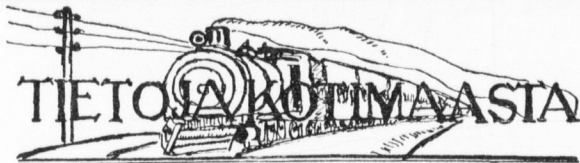
Voi, voi kohta loppuu lomani ja Pohjolan kesä on niin lyhyt. Kaulus, kaupunkilaisvaatteet ja ahtaat kengät jo uhkaavat minua tuossa. Ja kaupungissa minua odottaa tehtaan koneiden jyske, öljyn ja rasvan tuoksu, ahdas auringoton asunto ja kivitetyt, kolisevat kadut. Ja pitkät illat ja k.m. kokoukset, kahvilat ja elokuvat. — Onnellinen maa-seutu, jää hyvästi. Heikki.

— Slesvigin k.m. koulusta kertoo tanskalainen ent. k.m. koulunjohtaja, tohtori Forchhammer seuraavaa. Saksanmatkani loppui Slesvigissä, jonka k.m. koulussa pistäydyin myöskin. Sen johtajana on hra Taube. Erikaisesti huomasin sen, että tämän koulun luokka- y.m. huoneet ovat hienolla taiteellisella aistilla sisustetut. Johtaja arvelee, että oppilaisiin vaikuttaa kehittävästi, jos he saavat oleskella kauniissa ympäristössä. Sentähden onkin koulu sisustettu kauniiksi sen mukaan kuin varat ovat myöntäneet. Huonekalut ovat kauniit. Koululle ei osteta ainoatakaan huonekalua, joka ei olisi taideteollisuutta. Huoneitten seinät ovat somasti maalatut, kaikissa huoneissa on erilaiset värit. Seinillä on erilaisia taideteoksia: tauluja, veistokuvia, puuleikkauksia y.m., kaikki kuuromyökkäin valmistamia. Ovet ja ikkunat ovat yksinkertaisesti, mutta sievästi somistetut. Ja johtaja koettaa yhä enemmän saada kouluun kodikkaan kauniiksi, niin

ettei se olisi niin kasarmin kaltainen, kuin k.m. koulut yleensä ovat. Tarvitaan erikoista taiteellista silmää ja kykyä pystyäseen siihen mihin johtaja Taube pyrkii. Eikä sellaista ole kaikilla. Mutta hyvällä tahdolla voitaisiin kaikkialla saada kouluhuoneustot viihtyisemmiksi ja hausemmiksi kuin mitä ne yleensä ovat.

— **Saksa.** Nürnbergin k.m. koulun yliopettaja, *Josef Meister*, kuoli äskettäin. Tästä miehestä kirjoittavat Saksan k.m. lehdet erittäin lämpimästi. Kun maailmansota v. 1914 alkoi, jätti hän opetustoimensa koulussa ja riensi vapaaehtoisena sotaan isänmaataan puolustamaan. Urhoolisuutta osoitti hän sotarintamalla. Mutta jo v. 1915 täytyi hänen palata pois sodasta, sillä siellä oli hän haavoittunut; menetti näkönsä ja tuli sokeaksi. Sokeana rupesi hän taas koulutyöhönsä ja opetti kuuromyökkäiä kuolemaansa asti. Palvasieluinen ihminen, kuuromyökkäin opettaja „Jumalan armosta“, Pestalozzin oppilas ja hengenheimolainen, jalo ihminen ja kristitty, uhrautuva, väsymätön, auttavainen hän oli. Sokeudesta ja muusta sodassa saamastaan sairaloisuudesta huolimatta seisoi hän viimeiseen asti oppilaitensa edessä luokalla ja opetti heitä puhumaan hyvin, puheen avulla pääsemään toisten ihmisten arvoisiksi. Ja hän kasvatti heissä kristillissiveellisiä luonteita, jotta heistä kasvaisi rebellisiä ja kunnollisia kansalaisia. Hänessä menettivät Saksan kuuromyökät yhden parhaimmista opettajistaan ja ystävästään.

— **Kuollut.** Elokuun 9 p:nä kuoli keuhkotaudin murtamana verensyöksyyn syntymäpaikassaan Karjalohjalla rouva *Astra Lahoniitty*, omaa sukua Pousett. Hän oli syntynyt Karjalohjalla 4. 11. 1886, kävi Turun kuuorojenkoulun, jossa oli opettaja Palomaan oppilaana. Kuului Helsingin Kuuromyökkäin Yhdistykseen v. 1910:stä lähtien, ollen innokkaana toimihenkilönä Näytelmäseurassa ja ja Hels. K. m. V.- ja U-seurassa, jossa kuului monet vuodet johtokuntaan naisosaston johtajana. Myöskin ompeluseuran toimintaan otti vainaja paljon osaa, käyden säännöllisesti ompeluilloissa. Viime joulupyhien aikaan hänen täytyi käydä vuoteeseen, jossa keuhkotauti jäi hänen elämänsä loppuun, huolimatta ilmanalan muutoksesta ja lääkärinhoidosta. Verensyöksy katkaisi kärsimykset ja elokuun 14 p:nä siunattiin vainaja viimeiseen lepoonsa kotipitäjänsä multiin. Vainajaa jäi lähinnä suremaan puoliso ja laaja sukulaispiiri.

— **Juna ruhjonut kuuromyökkäin kuoliaksi Mikkelin lähellä.** Sunnuntaina 17. 8. 27 illalla klo 10,16 Mikkelistä lähteneen postijunan saapuessa n.s. Heinolan ylikäytävän ja Vuolingon välille, jäi junan alle radalla kävellyt kuuromyökkä työmies Vihtori Laamanen. Mies ruhjoutui useasta kohti kappaleiksi. Vasta maanantiaamuna ratamestari tarkastusmatkallaan löysi hänet. Junan alle jäänyt oli kotoisin Mikkelin pitäjän Riittilän kylästä ja noin 45—50 vuoden ikäinen. (Savo.)

— **Vähällä hukkua.** V.k. 21 p:nä oli eräs helsinkiläinen k.m. neitonen mennyt uimaan Satulinnan luona Vantaanjokeen. Uituaan jonkun matkaa yksinään, rupesi hän vajoamaan. Paikalle sattunut venekunta kuitenkin kuuli avunhuudot ja pelasti vedenvaaraan joutuneen vähissä hengin. Mainittu neitonen oli ollut kovin varmaton; lähtenyt heti aterian jälkeen uimaan. Pitäisi muistaa, ettei uimaan saa mennä ennenkuin kaksi tuntia aterian jälkeen, eikä uida yksin ainakaan kauas rannasta. — Vantaaseen on muuten tänä kesänä ennättänyt hukkuu 3 kuulevaa, ja tämä oli vähällä joutua neljänneksi ellei vene olisi sattunut joutumaan paikalle.

— **Osoitteen muutos.** *Kuopion Kuuromyökkä-Urheilijain* ja *Kuopion Kuuromyökkäin Yhdistyksen* osoitteet ovat: *Kuopio, Suokatu 21* (Jokelainen).

— **Ävikistä.** Kesäkuun alussa otettiin Ävikin k.m. kotiin hoidokkaaksi sokea kuuromyökkä vanhus *Maria Nyman Pietarsaaresta*. Hän on nti Anna Heikel-vainajan oppilaita. Sen lisäksi on Ävikin kotiin tämän kesän aikana otettu 10-vuotias sokea kuuromyökkätyttö sekä 6 vuotias k.m. poika Helsingistä ja 4 vuotias k.m. pikku tyttönen Lohjalta. Nämä kaksi lasta ovat Ävikissä siksi kun pääsevät k.m. kouluun. He ovat kodittomia.

ILMOITUS.

NIKKARILAN KUUROMYKKÄ- TYTTOJEN TALOUSKOULUUN

otetaan uusia oppilaita tulevan marraskuun 1 p:nä. Oppiaika kestää 2 vuotta. Opetus on sekä käytännöllistä että tietopuolista. Oppilaat saavat koulusta vapaan opetuksen ja täysihoidon sekä vaatetusavustusta ja vapaat koulumatkat rautateillä.

Oppilaaksi pyrkijän on lähetettävä itsensä kirjoittaman hakemuksen mukana:

1:ksi oikeaksi todistettu jäljennös k.m. koulun päästötodistuksesta;

2:ksi papintodistus;

3:ksi lääkärintodistus ja

4:ksi vanhempain tai holhoojan lupatodistus, jos hakija on alaikäinen.

Oppilaaksi pääsyä varten vaaditaan vähintään 17 vuoden ikä.

Nikkarilan Talouskoulun entisiä oppilaita otetaan 1 vuoden kestäväle

JATKOKURSSILLE.

Hakemuksen lisäksi tarvitaan ainoastaan lääkärintodistus. Hakemuksessa on ilmoitettava mitä talouden aloja (korkeintaan 2) hakija haluaa opiskella. Neuvoja oppiloiden valinnassa annetaan koulun puolesta sitä tiedusteleville.

Jatkokurssin oppilailta on kaikki samat edut kuin muillakin oppilailta, jotapaitsi heille jaetaan kuukausittain pieniä ahkeruuspalkkioita rahassa.

Kaikki hakemukset lähetetään osoitteella:

Kurom. Talouskoulu, Pieksämäki, Nikkarila.

Rakas vaimoni

Astra Lahoniitty

o.s. Pousett

synt. 4 p. marrask. 1886, kuoli verensyöksyyn Karjalohjalla 9 p. elok. 1927 suureksi suruksi minulle, sukulaisille ja ystäville.

Jaakko Lahoniitty.